

Solrød Strandpark

Ole Hansen - "Dalgas' sjællandske lærling".

Af John Møller

Jorden i Solrød blev i sin tid udstykket således, at gårdejerne sammen med deres hovedparceller fik nogle ret smalle strimler jord ned til stranden. Her gik deres kvæg på græs om sommeren, men øst for vejen voksede der i 1800-tallet kun små lyngbuske og sparsomme strandplanter. Strukturen kan ses den dag i dag i de parallelle veje ned til stranden.

Mange har naturligvis efter den noget tøvende start bidraget energisk til at få Solrød Strandpark op at stå, men initiativtageren og hovedmanden var Ole Hansen. Han kan desværre ikke længere selv glæde sig over sit land og dets natur, men han har med sin indsats givet os muligheden for fortsat at nyde dette smukke åndehul ved Solrød Strand.

Vi har tidligere set hvordan arealet mellem Gyvelvej og Lærkevej gennem 30-35 år skiftede karakter, da en gruppe Havdrupborgere i 1912 havde købt jorden og stiftet "Interessentskabet Strandlyst" for at bevare den frie adgang til stranden.

En strimmel jord, der fik en helt anden karakter, er stykket mellem Duevej og Birkevej, den nuværende Solrød Strandpark. Vi skal helt tilbage til 1872 for finde starten til strandparken, og i dette tilfælde skyldes udviklingen ikke en gruppe, men en enkelt mand og hans langsigtede og stædige arbejde. Navnet er Ole Hansen.

En blæksprutte fødes

Ole Hansen var født 1846 på "Dyssegård"

i Gadstrup, men flyttede i 1872 som 26-årig til Solrød og købte "Bavnehøjgård" i Solrød Nordmark.

Han var 18 år, da Danmark tabte Sønderjylland i 1864, og nederlaget var stadig meget frisk i erindringen, da han fik egen jord under træskoene. Den nationale genoprejsningsbølge skyldede over landet, og Ole Hansen var en fornem repræsentant for den initiativrige og vågne ungdom, der vældede frem.

det var noget af den mest ufrugtbare hedejord, man havde truffet på! Her stod han altså med en stor historisk interesse, en stærk nationalitetsfølelse, en flot "sag" og noget meget ufrugtbar jord. Den udfordring kunne den unge energiske mand ikke lade ligge!

Så gør jeg det selv!

Han prøvede at gøre de andre gårdere med strandarealer interesserede i at begynde en beplantning, men uden held. Mange ville have trukket resigneret på skulderen, men det var ikke Ole Hansens stil. I stedet gik han i 1875 efter Hedeselskabets anvisning i gang med at kultivere og beplante et mindre areal selv, og i løbet af en snes år voksede en smuk lille plantage op, væsentligt bestående af fyr og birk.

Jorden i Solrød var elendig, men der kom en skov.

Efterhånden som man kunne se hans skovplantninger vokse op, kom interessen hos de øvrige lodsejere, og sammen med gårdmand Hans Mortensen tog han sagen op igen. Denne gang lykkedes det; de to mænd fik så godt som alle landsbyens gårdmænd interesserede i beplantningen. Det Danske Hedeselskab udvirkede, at en tredjedel af udgifterne blev dækket ved statstilskud, og i 1896 tog man under tilsyn og vejledning af selskabet fat på arbejdet i hele strandområdet. Det var hovedsagelig bjergfyr, vejmosfyr og lidt østrigsk fyr, der blev plantet.

Jordbunden var som sagt meget langt fra ideel, men det systematiske og vedholdende arbejde bar frugt, og omkring 1900 begyndte de små fyrreplanter rigtig at vise sig i lyngen. Hedeselskabets direktør førte personligt tilsyn med plantningen, indtil den var tilendebragt mange år senere.

Det har været ment som et hædersnavn, når Ole Hansen blev kaldt "Dalgas' sjællandske lærling".

Befolkningen tog skoven til sig, og i 1914 havde den fået så stor bevågenhed, at en kreds af lokale stiftede andelsselskabet "Solrød Strand". "Selskabets formål er at skaffe beboerne af Solrød Sogn adgang til stranden ved at købe et stykke jord ved Solrød Strand. Jordstykket er

Ole Hansens Jerne matr.nr. 57a.", som der står i vedtægterne. Det ligner jo næsten til forveksling formålsparagraffen i "Interessentskabet Strandlyst", som var stiftet to år tidligere, men her blev der ikke bygget sommerhuse. Her skulle der nemlig plantes! Andre træsorter er kommet til, og Strandparken er efterhånden vokset til den meget smukke beplantning, vi kender i dag. Man havde dog ikke glemt det gode humør, for ... "Den årlige generalforsamling afholdes d. 23. juni, kl. 6 om eftermiddagen på selskabets ejendom ved stranden, ..."; det har sikkert været nogle muntre Sct. Hansaftener!

Skoven fredes

I 1932 sker der på initiativ af Roskilde Amtsråd en fredning af den østlige del af grunden, der derefter "...skal bevares i den nuværende naturlige tilstand, således at det ikke må bebygges og ej heller beplantes udover hvad vedligeholdelse af den nuværende træ- og plantebestand kræver, hvorhos adgangen til

1939 - Rejstes denne sten af beboerne i Solrød for lokalhistorikeren Gdr. OLE HANSEN - grundlæggeren af plantagen 1875 - han elskede sit land og dets natur.

arealet og til stranden bør holdes åben og fri for alle og enhver med adgang til badning i stranden." Amtet overtager arealet senere på året. Skoven var blevet kaldt "Strandskoven", "Lystskoven" og "Foreningsskoven", men fra 1932 ofte "Amtsskoven". Senere er det så blevet til "Solrød Strandpark".

Krig på kniven

Alle betingelser for et hyggeligt åndehul er således til stede, men også her griber fremskridtet forstyrrende ind. I marts 1939 kan direktør A. Assam Graae således i foreningens blad fortælle et

eventyr med titlen "Skoven græder". Og som han skriver, er det ikke just af typen H.C. Andersen, men snarere af typen Grimm:

Amtet havde besluttet sig for at opføre en – efter hans mening alt for stor! – opsynsmandsbolig og havde til jobbet ansat et tidligere landpostbud, der fik tilladelse til at udleje teltpladser i skoven, så de lokale fik svært ved at komme til for teltligere der slog sig ned for hele sæsonen. Andre indtægtskilder vældede frem: cykelparkeringspenge, iskagebod, der efterhånden udvidedes til kaffe- og sodavandspavillon samt mælke- og brødsalg osv. Skoven skulle jo også passes og vedligeholdes, og opsynsmanden havde virkelig benyttet sig af brandmyndighedernes krav om fjernelse af døde træer og visne grene! Resultatet var træer barberet 4-5 meter op ad stammen og fjernelse af under-skov. Der skulle jo være god plads til nye teltpladser mellem stammerne!

Rovdrift – og stakit i stedet for skov! Men det værste var dog, at amtsrådet havde

Gårdejer Ole Hansen.

pladsen var et forsøg på at undgå parkering på Cementvejen. Opsynsmandens bolig var ikke en "kostbar og omfangsrig villa", men en beskedent bolig med en spisestue og en meget lille dagligstue fornedet og soveværelser foroven. Diskussionen stoppede efter yderligere et par spidse indlæg, og selv om det ikke er let at finde ud af hvem der havde ret på 65 års afstand uden at grave meget dybt i arkiverne, viser den med al tydelighed, at det har været vanskeligt at balancere mellem bevaring og fornyelse. Det dilemma kender vi jo også i dag!

Opsynsmandens hus blev et problem

Opsynsmandens bolig har for øvrigt været aktuel igen så sent som sidst i 1990'erne, hvor der var tale om at anvende den i forbindelse med et naturprojekt for nogle af amtets institutioner, og senere er den jo efter diverse meningsudvekslinger om oprindelige intentioner med og servitutter på grunden blevet solgt til privat beboelse.

Mindestenen

Ole Hansen var død i 1936, og den ganske skarpe debat i medlemsbladet om opsynsmanden og hans fremfærd dukkede op netop som der var kræfter i gang for at rejse en mindesten for ham i parken. A. Assam Graae manede til besindighed og eftertanke ved konfrontationen med ødelæggelserne, men Ole Hansen fik heldigvis sin velfortjente sten, og den står der den dag i dag.

Det var jo heller ikke udelukkende som foregangsmand på dette område, Solrødborgerne følte trang til at sætte ham et minde. Han var et utroligt aktivt menneske, der havde engageret sig på mange områder i lokalsamfundet.